

De visies op New Harmony

Hoe de kranten in Groot-Brittannië en de Verenigde Staten schreven over een gefaald socialistisch experiment.

Student: T.R.H. Bredero 6324673

Datum: 22-01-2021

Aantal woorden: 8000

Inhoudsopgave

Inleiding.....	4
Hoofdstuk 1: De insiders van het project New Harmony	7
Hoofdstuk 2: De kranten van de Verenigde Staten	13
Hoofdstuk 3: De kanten van Groot-Brittannië.....	19
Conclusie	26
Literatuurlijst.....	29

Samenvatting

New Harmony is een Amerikaans dorp wat van 1825 tot 1827 een socialistische commune was. Deze commune was opgericht door Robert Owen. Dit onderzoek beantwoordt de volgende vragen: 1) Wat werd er in kranten geschreven over het New Harmony experiment door tijdgenoten? 2) Is er een verandering in visie merkbaar is tussen 1825 en 1828? 3) Is er een verschil merkbaar tussen de visies uit de Verenigde Staten en Groot-Brittannië. Uit het onderzoek is gebleken dat er over het algemeen positief wordt geschreven over het socialistische aspect van New Harmony. Daarnaast is uit het onderzoek gebleken dat de Amerikaanse progressieve kranten negatief schreven over New Harmony, terwijl de Britse progressieve kranten positief schreven.

Inleiding

Robert Owen was een van de grondleggers van het sociaal utopisme en van het socialisme in het algemeen. Owen werd in Newtown in Wales geboren als zoon van een arbeidersgezin. Ondanks de situatie waarin hij geboren werd, heeft hij een fortuin weten te verzamelen. Met dit fortuin kocht hij in 1799 een katoenweverij in New Lanark, een dorp iets ten zuidelijk van Glasgow. Deze katoenweverij wilde hij echter niet enkel gebruiken om winst mee te maken, maar ook om de mens beter op te voeden. Owen was er namelijk van overtuigd dat een mens gevormd wordt door zijn omgeving. Des te beter de omgeving waarin een mens leeft, des te beter deze persoon zal zijn.¹ In New Lanark zou hij een goede omgeving aan de arbeiders bieden door zijn vorm van socialisme daar in te voeren. Deze hield in dat het resultaat van de arbeid van de inwoners collectief verdeeld zou worden. Wat een persoon produceerde was dus niet voor hemzelf, maar voor de hele commune. De coöperatieve of sociale samenleving, zoals Owen dit systeem van gedeelde arbeid noemde, zou de vorm aannemen van vele verschillende communes die elke 2500 mensen zouden bevatten en zelfvoorzienend zouden zijn.² Owen was hiernaast tegen de grote religies, zoals het protestantisme en katholicisme. Hij was van mening dat deze individualistisch was aard waren, geen goede waarden aan de mensen zouden leren en enkel geld aftroegde van de arbeiders. Owen heeft daarom een seculiere religie voorgesteld waarin harmonie en co-operatie de centrale thema's waren.³ Om aan te tonen dat zijn ideeën juist waren kocht hij in 1825 New Harmony, een dorp in de Amerikaanse staat Indiana, om daar een socialistische commune op te richten. In 1827 bleek het experiment echter geen succes, waarna Robert Owen genoodzaakt was om het te beëindigen.

De visies over het experiment in New Harmony zijn uiteenlopend. Om verschillende redenen keken sommige mensen positief naar het experiment en anderen negatief. De centrale probleemstelling in dit onderzoek zal derhalve als volgt luiden: Wat werd er in kranten geschreven over het New Harmony experiment door tijdgenoten? Hiernaast zullen de volgende

¹Gregory Claeys, *The Cambridge History of Nineteenth-Century Political Thought* (Cambridge 2011) 529.

² Claeys, *History of Nineteenth-Century Political Thought*, 530.

³ Idem. 547.

deelvragen behandeld worden. Ten eerste of er een verandering in visie merkbaar is tussen 1825 en 1828, oftewel bij aanvang van het project en na het falen, en ten tweede of er een verschil te merken is in visies uit de Verenigde Staten en uit Groot-Brittannië.

1828 is als einddatum gekozen omdat enkele Britse kranten pas in 1828 het nieuws leren van het falen van New Harmony en met een eerdere einddatum dus buiten dit onderzoek zouden vallen. Een langere periode zou weinig toevoegen, omdat er weinig kranten zijn die pas na twee jaar het nieuws ontvangen van het falen van het project.

In de historiografie is er eerder al onderzoek gedaan naar het falen van New Harmony. Vooraanstaand in de historiografie is *The Angel and the Serpent: the Story of New Harmony*.⁴ Dit werk is een onderzoek naar de geschiedenis van New Harmony en gaat daarbij in op het falen van het experiment. Dit onderzoek zal echter niet naar de feitelijke redenen kijken, maar juist naar de meningen. Deze zijn veelal niet in overeenstemming met de werkelijkheid, maar juist hieruit kan een beeld gevormd worden van de mensen die over New Harmony schreven.

De historiografie waarin dit onderzoek zich plaatst heeft voornamelijk betrekking op Owenisme en socialisme in zowel Groot-Brittannië en de Verenigde Staten. Deze bevat werken als *The Making of the English Working Class*, *The Cambridge History of Nineteenth-Century Political Thought* en *Owenite Socialism: 1819-1825; Quest for the new moral world en Robert Owen and the Owenities in Britain and America; American Utopianism en Planning and Philosophy: The Case of Owenism and the Owenite Communities*.⁵ Deze werken geven een beeld over de staat van het Owenisme en socialisme in onder andere 1825-1828 op zowel een intellectueel als een maatschappelijk niveau.

⁴ William E. Wilson, *The angel and the serpent: the story of new harmony*, (Bloomington 1964).

⁵ E. P. Thompson, *The Making of the English Working Class*, (London 1963);

Gregory Claey's, *The Cambridge History of Nineteenth-Century Political Thought* (Cambridge 2011);

Gregory Claey's, *Owenite Socialism: 1819-1825* (New York 2005);

Harrison. *Quest for the new moral world; Robert Owen and the Owenities in Britain and America* (New York 1969);

Robert Fogarty, *American Utopianism*, (Wheeling 1972);

A. Haworth, 'Planning and Philosophy: The Case of Owenism and the Owenite Communities', *Urban Studies* 13 (1976) 2, 147-153.

Voor dit onderzoek zal een vergelijking van verschillende historische kranten gedaan worden. In deze primaire bronnen zal gezocht worden naar bevooroordeelde statements. Door middel van deze statements kan een beeld gedestilleerd worden over de visie van de schrijvers van de bronnen over New Harmony. Deze opvattingen kunnen in verschillende mate naar een positieve of negatieve kant hellen, wat iets kan vertellen over de houding jegens socialisme in het algemeen. De primaire bronnen zullen geordend worden in de volgende drie categorieën, welke tevens de hoofdstukken van dit onderzoek zullen zijn. In het eerste hoofdstuk zal de *New Harmony Gazette* onderzocht worden. Dit zijn de insiders van het project. Deze mensen hebben de meest directe band met New Harmony. Hiernaast zullen de buitenstaanders behandeld worden. Deze zullen bestaan uit de kranten uit de Verenigde Staten en Groot-Brittannië die geen directe band hebben met New Harmony. Deze zullen respectievelijk worden bestudeerd in het tweede en derde hoofdstuk.

Hoofdstuk 1: De insiders van het project New Harmony

De belangrijkste primaire bron over de visie van de insiders van New Harmony over het project is de *New Harmony Gazette*. De redacteurs van de krant waren Robert Dale en William Owen, de zonen van Robert Owen, en Frances Wright, William Pelham en Robert Jennings. De eerste drie redacteurs komen uit Schotland en hebben Owen gevolgd naar Amerika. De andere twee komen respectievelijk uit New Orleans en Newburyport, een dorp in Massachusetts. De krant had zijn eerste uitgave op 1 oktober 1825 en zijn laatste op 22 oktober 1828. In totaal zijn er 156 uitgaven uitgebracht, waarna de krant onder een andere naam is doorgegaan: *The Free Enquirer*.⁶ De reden van deze verandering is dat de krant zich wilde distantiëren van het New Harmony project en zich wilde focussen op algemene socialistische discussies en andere coöperatieve experimenten.⁷ Tot de naamsverandering stond de *New Harmony Gazette* in het teken van twee verschillende onderwerpen. Ten eerste functioneerde het als de algemene krant van New Harmony met lokaal nieuws en algemene mededelingen. Deze artikelen zijn voor dit onderzoek minder bruikbaar.

Het tweede soort onderwerp is echter wel goed bruikbaar. De krant is namelijk ook een platform voor meer algemene discussies over de staat van het socialisme in de Verenigde Staten en, nog belangrijker, de staat van het New Harmony project. Belangrijk is om te stellen dat de *New Harmony Gazette* niet als een neutrale bron beschouwd kan worden. In tegendeel, de krant is met een expliciet niet neutraal doel opgericht. In de eerste editie schrijft de krant namelijk het volgende: “In our Gazette we purpose developing more fully the principles of the social system; that the world with ourselves, may, by contrast, be convinced that individuality detracts largely from the sum of human happiness”⁸

Het is dan ook niet verbazingwekkend dat veel artikelen dienen als een verdediging van het coöperatieve systeem, het systeem waarin de mensen in New Harmony leven waarin er enkel

⁶ Onbekend, ‘Prospectus of the New-Harmony and Nashoba Gazette or the Free Enquirer’, *Free Enquirer*, 22 oktober 1828.

⁷ Onbekend, ‘Prospectus of the New-Harmony and Nashoba Gazette or the Three Enquirer’, *New Harmony Gazette*, 22 oktober 1828.

⁸ Onbekend, ‘Prospects of the New Harmony Gazette’, *New Harmony Gazette*, 1 oktober 1825.

collectief eigendom is. Deze artikelen zijn te gebruiken om te bekijken hoe een zeer socialistische bron kijkt naar het New Harmony project en voornamelijk hoe deze aankijkt tegen het falen van dit project. De personen aan deze kant van het spectrum hebben het meeste belang bij het slagen van het project, en het meeste te verliezen met het falen. Belangrijk is om op te merken dat de auteurs van de krant veelal meer fanatieke aanhangers van de ideeën van Robert Owen zullen zijn dan de gemiddelde inwoner van New Harmony. Alhoewel er weinig inwoners zullen zijn die tegen de ideeën zijn, omdat dat soort mensen uiteraard niet mee zouden doen aan het project, zullen de inwoners op een intellectueel niveau minder geëngageerd zijn. De artikelen van de *New Harmony Gazette* zullen echter alsnog in het algemeen representatief zijn voor de inwoners van het dorp, omdat een krant toch moet resoneren met haar lezers om lucratief te zijn.

De krant kijkt aan het begin van het project zeer positief tegen het project aan. Zo schetst de krant van 1 februari 1826 een uiterst positief beeld over de kolonie, een term waarmee de redacteurs het dorp aanduiden. In deze editie staat een beschrijving van een goed geordende kolonie, waar alles wat nodig is gemaakt wordt door de inwoners en als een plaats waar de mannen niet vechten en de vrouwen niet tegendraads zijn, wat door de cultuur in New Harmony zou komen.⁹ Uiteraard is dit een onmogelijk perfecte beschrijving van het dorp en leest als een reclame voor het coöperatieve systeem en voor New Harmony. Daarnaast produceerde New Harmony vanaf het begin af aan niet genoeg om de basisbehoeften van de inwoners te onderhouden.¹⁰ Het statement dat dit niet het geval is, is dus simpelweg een leugen om het dorp er beter uit te laten zien.

In dezelfde editie wordt ook gesteld dat New Harmony een voorbeeld is voor de hele samenleving. Zo wordt het volgende geschreven: "It is, or ought to be, the object of society to improve the human character, physically and mentally, to the uttermost. To create a full supply of wealth for all, and to secure to all, the largest portion of happiness." De redacteurs zelf van mening dat hun dorp de manier is waarop de wereld georganiseerd moet worden. Om dit te onderbouwen stellen ze dat New Harmony enkel uit de arbeidersklasse bestaat, omdat de

⁹ Onbekend, 'Mr. Owens's system', *New Harmony Gazette*, 1 februari 1826;
Onbekend, 'Mr. Owens's system'. *New Harmony Gazette*, 8 februari 1826.

¹⁰ Onbekend. 'According to our promise', *New Harmony Gazette*, 28 maart 1827.

arbeidersklasse zichzelf en de rijken kan onderhouden, maar dat de rijken zonder de arbeiders niet kunnen overleven. Dit betekent volgens de krant dat de rijken derhalve nutteloze aanhangsels aan de samenleving zijn en dus geen bestaansrecht hebben.¹¹ Dit is tekenend voor deze periode van de *New Harmony Gazette*. In deze periode wordt veelal een aspect van de gemeenschap gebruikt als een voorbeeld voor hoe de wereld er uit zou moeten zien en als bewijs voor de validiteit van het gedachtegoed van Owen.¹²

Doordat New Harmony zo sterk verbonden is met Owenistisch socialisme dat de *New Harmony Gazette* elke aanval op dit socialisme beschouwd als een aanval op New Harmony zelf. De krant schiet hierdoor vaak in de verdediging. Soms met het doel om het coöperatieve systeem te verdedigen, soms om het belang van goed onderwijs te verdedigen, en vaak om het dorp op religieus gebied te verdedigen.¹³ Voornamelijk dit laatste is een punt waar veel over geschreven wordt in de *New Harmony Gazette*. Zo is er een terugkerende column genaamd Grey Light waarin theologische discussies gevoerd worden. Hierin wordt ook kritiek die de kolonie ontvangt op religieus gebied behandeld en wordt door de krant gepoogd de kolonie tegen deze kritiek te verdedigen. Hiernaast worden brieven behandeld waarin de kolonie wordt beschuldigd van godslastering of ongelovigheid. Zo behandelt de krant in 21 december 1825 een brief waarin wordt gesteld dat Robert Owen en zijn systeem in de hele westerse wereld worden veracht doordat hij en zijn volgelingen niet het Christelijke geloof aanhangen. De krant verdedigt zich hiertegen door te stellen dat het coöperatieve systeem een systeem is dat gebouwd is op basis van liefdadigheid, broederliefde en welwillendheid. De grote georganiseerde religies maken daar geen deel van uit. De *New Harmony Gazette* is van mening dat er pas echt religieuze vrijheid kan

¹¹ Onbekend, 'Mr. Owen'. *New Harmony Gazette*, 8 februari 1826.

¹² Onbekend, 'Blow winds, and crack your cheeks', *New Harmony Gazette*, 25 januari 1826.

¹³ Onbekend, 'Blow winds, and crack your cheeks'. *New Harmony Gazette*, 25 januari 1826;
Onbekend, 'Niles' Register, in noticing our Gazette', *New Harmony Gazette* 21 december 1825;
Onbekend, 'Communications', *New Harmony Gazette*, 17 december 1825;
Onbekend, 'Communications', *New Harmony Gazette*, 17 december 1825;
Onbekend, 'Gray Light no. XVI', *New Harmony Gazette*, 12 april 1826;
Onbekend 'Gray Light no. XIV', *New Harmony Gazette*, 29 maart 1826;
Onbekend 'Sunday Police', *New Harmony Gazette*, 29 maart 1826;
Onbekend, 'Public opinion', *New Harmony Gazette*, 23 april 1828;
Abram Combe, 'Memoir of Abram Combe', *New Harmony Gazette*, 9 april 1828;
Onbekend. 'The Christian Baptist, Again', *New Harmony Gazette*, 10 oktober 1827.

bestaan als het onderwijs vrij van religie is.¹⁴ De krant stelt dat er dus totale religieuze vrijheid is door de afwezigheid van een centrale religie. Dit statement is half correct. Er was sprake van religieuze vrijheid in New Harmony in de zin dat geen enkele religie verboden was, maar de conventionele religies waren door Owen al wel bestempeld als een van de belangrijkste oorzaken van al het kwaad in deze wereld. Er kan dus niet gesproken worden van een sfeer waarin iedereen zijn eigen religie kon beoefenen.

De werkelijke houding van de redacteurs jegens het christendom wordt duidelijk in een artikel uit 8 februari 1826. Hierin bespreekt de krant de grote hoeveelheid kapitaal van de kerken en trekt het hieruit de conclusie dat het door al dit geld niet verbazingwekkend is dat de kerk blijft bestaan ondanks dat deze geen werkelijke religie beoefent.¹⁵ Een dergelijke uitlating laat zich moeilijk rijmen met het beeld van religieuze harmonie en acceptatie wat eerder geschetst werd. Er is vaker een spanningsveld tussen uitlatingen van de krant waarin wordt gesteld dat religie geen enkele rationele basis kent en statements waarin wordt gesteld dat religie in New Harmony precies zo is als in andere plaatsen. Het is waarschijnlijk dat de auteurs van de kranten zelf het idee van de conventionele religies afstoten gezien Robert Owen dit zelf ook doet, terwijl de gemiddelde inwoner van New Harmony Owen hierin niet volgt.¹⁶

Dit verschil kan komen doordat de redacteurs van de kranten meer fanatieke aanhangers van de ideeën van Robert Owen zijn dan de gemiddelde inwoner van New Harmony. Dit wil niet zeggen dat de gemiddelde inwoner geen aanhanger was van Robert Owen, in tegendeel, maar de auteur van een pro-Owenistische krant zal het waarschijnlijk eens zijn met de meeste aspecten van het intellectuele gedachtegoed van Owen, terwijl de gemiddelde inwoner zich slechts aangetrokken hoeft te voelen tot de meer praktische implementatie van dit gedachtegoed. Zoals eerder gesteld was religie niet verboden, ondanks de negatieve sfeer hiertegen. Een inwoner kan dus wel degelijk naar New Harmony zijn getrokken voor het coöperatieve aspect maar zelf religieus zijn. Het verschil in houding jegens religie kan komen doordat in het ene artikel de visies van de

¹⁴ Onbekend, 'Niles' Register, in noticing our Gazette'.

¹⁵ Onbekend. 'Wealth of the Church', *New Harmony Gazette*, 8 februari 1826.

¹⁶ Robert Owen, *Manifesto of Robert Owen, the discoverer, founder and promulgator, of the rational system of society, and of the rational religion*. (London 1840) 14.

redacteurs de overhand hebben, terwijl in andere artikelen er rekening wordt gehouden met de visies van de inwoners.

In 1826 was er nog een bijna blind vertrouwen in zowel New Harmony als in het succes van het coöperatieve systeem. Een voorbeeld van dit blinde vertrouwen is te vinden in de krant van 25 januari 1826. Hierin staat een artikel van twee pagina's over de onvermijdelijkheid van niet alleen het succes van New Harmony, maar de implementatie van het coöperatieve systeem in de Verenigde Staten.¹⁷ Een artikel van deze lengte van de redacteurs is zeldzaam. Vaker zijn er artikelen van deze lengte te vinden, maar dit zijn dan bijvoorbeeld hoofdstukken uit boeken. Een stuk van de redactie was echter over het algemeen maar een kwart pagina in lengte. De aanzienlijke lengte maakt duidelijk dat er rond deze periode een sterk vertrouwen bestond in het project en dat de redactie het nodig vond om een stuk te schrijven waarin alles uit de kast getrokken werd om mensen te overtuigen van de validiteit van het gedachtengoed van Owen.

Rond deze periode zijn dergelijke uitingen van vertrouwen nog gebruikelijk, maar naarmate de tijd vordert gebeurt dit steeds minder. Er worden nog steeds gesprekken gevoerd over het coöperatieve systeem zelf, maar er wordt niet meer gesproken over hoe New Harmony past in dit systeem. Na een stilte over de situatie in New Harmony schrijft de krant op 28 maart 1827 dat het experiment gedurfd, maar voorbarig was. Volgens de redacteurs van de *New Harmony Gazette* had Robert Owen niet genoeg gelet op de antisociale omstandigheden rond het dorp. Ook was er niet genoeg gelet op de omstandigheden waarin de inwoners zelf waren opgegroeid voordat ze naar New Harmony trokken. Dit argument past goed bij de filosofie van Owen. De mens wordt volgens Owen door zijn omgeving gevormd, met name tijdens zijn jeugd. Een persoon die is opgegroeid in een antisociale omgeving zal dus moeite hebben om aan te passen aan een sociale omgeving. In het vervolg moet er volgens de redacteurs beter gekeken worden naar de inwoners die worden aangenomen.¹⁸ De redacteurs geven hierbij dus voor het eerst toe dat New Harmony niet een geslaagd project is geweest. De visie van de redacteurs voor de toekomst wordt hierdoor echter niet minder positief. Zo schijft de krant dat het succes van

¹⁷ Onbekend, 'Blow winds, and crack your cheeks'.

¹⁸ Onbekend. 'According to our promise', *New Harmony Gazette*, 28 maart 1827.

een nieuwe sociale samenleving niet afhangt van het succes of falen van New Harmony.¹⁹ Ook schrijft de krant dat het tempo waarmee het coöperatieve systeem wordt overgenomen met het falen of het succes van New Harmony kan vertragen of versnellen, maar dat verandering op de lange termijn onvermijdelijk is. Op die manier weten de redacteurs het falen van New Harmony te rijmen met hun geloof in het coöperatieve systeem.

Als we deze visie echter vergelijken met het eerdere vertrouwen in New Harmony moet de conclusie worden getrokken dat dit niet het beeld is waarmee de redacteurs begonnen aan het project. Pas na het falen moesten zij zich hiermee verzoenen en hebben ze het belang van New Harmony geprobeerd naar beneden te praten. Na deze uiting van het falen hebben de redacteurs het niet meer over de interne zaken van New Harmony met betrekking tot het coöperatieve systeem. Dit doet vermoeden dat de schrijvers van de *New Harmony Gazette* graag afstand wilden nemen van het project en het falen niet verder wilden bespreken. Dit vermoeden wordt bevestigd in de verandering van de *New Harmony Gazette* naar de *Free Enquirer*. Het falen van New Harmony wordt verder niet inhoudelijk geanalyseerd om lessen te leren voor volgende projecten. Ook wordt het falen geheel toegerekend aan de individualistische aard van sommige inwoner en dus niet aan mogelijke inhoudelijke problemen van Owenistisch Socialisme.

Concluderend kan worden gesteld dat de *New Harmony Gazette* overweldigend positief is jegens New Harmony. De krant is zelfs in een dergelijke mate positief dat het bestempeld kan worden als Owenistische propaganda.²⁰ Verbazingwekkend is dit uiteraard niet gezien de krant geschreven is door mensen die er ten eerste voor hebben gekozen om te gaan leven in een samenleving waarin de ideeën van Robert Owen in praktijk gebracht zouden worden en ten tweede zich ook nog geroepen voelde om hierover te schrijven. Dat maakt dat de redacteurs van de *New Harmony Gazette* de sterkst mogelijk aanhangers van Owen zijn, bereid om hem zowel fysiek naar New Harmony te volgen als schriftelijk te verdedigen.

¹⁹ Onbekend. 'According to our promise'.

²⁰ E. P. Thompson, *The Making of the English Working Class*, (London 1963) 191.

Hoofdstuk 2: De kranten van de Verenigde Staten

Om te bestuderen wat er over New Harmony geschreven is in kranten uit de Verenigde Staten is de database van de Library of Congress gebruikt. Deze digitale database bevat een grote hoeveelheid kranten van onder andere 1825 tot en met 1830. Uiteraard is deze database niet volledig, dat is namelijk onmogelijk. Dit betekent dat het kan lijken dat een krant die vaker in de database voorkomt ook vaker over New Harmony spreekt dan een krant die minder voorkomt, terwijl dit niet het geval hoeft te zijn. Dit is waarschijnlijk het geval met de *American watchman and Delaware advertiser*. Van alle artikelen over New Harmony in de database komen de meeste van deze krant, terwijl er kranten bestaan die ofwel minder ver verwijderd zijn van New Harmony, ofwel een sterkere politieke band hebben met New Harmony.

Dit doet weinig af aan het onderzoek. De keren waarin een krant New Harmony behandelt die niet zijn opgenomen in de database veranderen niets aan de keren waarin de *American Watchman* New Harmony behandelt. Hiernaast is het in deze periode gebruikelijk om artikelen van andere kranten geheel over te nemen, waardoor via de *American Watchman* andere kranten worden behandeld.

De *American watchman and Delaware Advertiser* is een krant die van 1822 tot en met 1828 heeft bestaan. De krant kwam twee keer per week uit en heeft daarmee in totaal 623 edities uitgebracht. De *American watchman* beschrijft zichzelf als een politiek tijdschrift. De redacteurs van de krant beperken de politieke discussies in de krant tot Amerikaanse politiek die in overeenstemming is met de Democratische en Republikeinse waarden van de Verenigde Staten.²¹ Na 1828 heeft de krant zijn naam veranderd in de *Delaware Patriot & American watchman*. De reden voor de naamsverandering van de krant is dat de hoofdredacteur, J.F. Clement, een duidelijker standpunt wilde innemen met betrekking tot de verkiezingen.²² De krant was hiervoor al een voorstander van Andrew Jackson, de zevende president van de Verenigde

²¹ James Wilson, 'To the Public', *American watchman and Delaware Advertiser*, 15 maart 1822.

²² J.F. Clement, 'Prospectus of the Delaware patriot and American Watchman', *Delaware Patriot & American Watchman*, 22 januari 1828.

Staten en oprichter van de Democratisch-Republikeinse Partij, maar wil dat meer naar buiten dragen.

De Democratisch-Republikeinse Partij was een partij die zich voornamelijk laat plaatsen op een politiek spectrum wat voor de tijd kenmerkend was voor onder andere de Amerikanen, namelijk de federalisten tegenover de republikeinen.²³ Vanaf het ontstaan van de Verenigde Staten is er een politieke discussie over de staatsinrichting gevoerd. De republikeinen stonden voor een hoge mate van soevereiniteit van de individuele staten, terwijl de federalisten stonden voor een sterke centrale macht.²⁴ Over het algemeen worden de republieken in 1830 als links-progressief beschouwd en de federalisten als rechts-conservatief. De republikeinen stonden echter voornamelijk voor individualisme en een uitgebreid recht op eigendom, terwijl de federalisten stonden voor collectivisme en het groter goed.²⁵ Hierdoor zullen we de trend zien ontstaan dat de conservatieve kranten positief zijn over de coöperatieve aard van New Harmony, terwijl de progressieve kranten juist negatief zijn.

De overige kranten komen veelal ook uit voor een van de twee politieke partijen van de Verenigde Staten. Sommige van de kranten komen uit voor hun conservatieve waarden, zoals de *Phenix Gazette*, terwijl andere kranten juist in het teken staan van progressieve politieke discussies, zoals de *Richmond Enquirer* en de *The Delaware register, or, Farmers', manufacturers' & mechanics' advocate*.²⁶

De kranten in de Verenigde Staten hebben het voornamelijk over drie verschillende momenten in het verhaal van New Harmony. Ten eerste over de oprichting van de kolonie, ten tweede over nieuwe wetten die in 1826 werden ingevoerd en ten derde over het opbreken van de kolonie. Tussen deze drie momenten wordt er zeer weinig over New Harmony geschreven. Er gebeuren

²³Richard L. McCormick, *The Party Period and Public Policy: American Politics from the Age of Jackson to the Progressive Era* (Oxford 1988), 154.

²⁴ McCormick, *The Party Period and Public Policy*, 155.

²⁵ Claeys, *History of Nineteenth-Century Political Thought*, 201;

Kermit Hall, Kevin McGuire, *Institutions of American Democracy: The Judicial Branch* (Philadelphia 2005). 404.

²⁶ S. Snowden, W. F. Thornton, 'The Phenix Gazette', *Phenix Gazette*, 1 januari 1825;

Thomas Ritchie, 'Richmond Enquirer', *Richmond Enquirer*, 20 september 1815;

A. Wilson, H. Wilson, 'The Delaware Register', *The Delaware register, or, Farmers', manufacturers' & mechanics' advocate*, 1 november 1828.

wel degelijk belangrijke dingen tussen deze momenten, waaronder enkele splitsingen van het dorp, maar voor deze kleinere veranderingen is blijkbaar weinig interesse.

Over de oprichting van New Harmony wordt vooral neutraal tot positief geschreven. De *Wilmingtonian and Delaware register* neemt alle gedragscodes van New Harmony over in de krant, waarna de krant stelt dat het de leden van het project beter voorbereid aan had getroffen voor zelfbestuur dan het had verwacht.²⁷ De *Phenix Gazette* schrijft het volgende over het project: "every friend of humanity is interested in the experiment now making by Mr. Owen, and cannot but wish success to his disinterested and praiseworthy exertions."²⁸ De *New-York National Advocate*, een conservatieve krant, stelt dat de ideeën van Robert Owen zoals deze in New Harmony in praktijk worden gebracht bevorderlijk zijn voor de samenleving. Ook is de krant ervan overtuigd dat het experiment zal slagen en wenst het de inwoners geluk.²⁹ Meerdere kranten bevatten dergelijke artikelen, waarin ofwel de achterliggende ideologie van New Harmony wordt besproken, of geluk wordt gewenst aan de inwoners. Dergelijke uitingen kunnen op zijn minst als neutraal worden aangeduid en in veel gevallen als positief.

Dat wil niet zeggen dat er geen enkele krant vanaf de meet af aan al negatief is over New Harmony. De *American watchman and Delaware advertiser* neemt bij het eerste artikel over de gemeenschap al een standpunt hiertegen in. Zo stelt de krant dat het hele idee over een nieuw systeem voor de samenleving van Robert Owen gebrekkig is. Hiernaast schetst het een beeld van de gemeenschap waarin gebedshuizen omgezet worden in danshuizen, de velden niet bewerkt worden, de huizen uit elkaar vallen en de mensen ongewassen zijn. De schrijver van het artikel neemt dit aan als bewijs voor zijn stelling dat het systeem van Owen foutief en schadelijk is.³⁰ De kranten die negatief zijn over New Harmony zijn echter nog in de minderheid rond deze periode.

Op 4 juli 1826 geeft Robert Owen een speech in New Harmony waarin hij verklaart dat de inwoners van New Harmony vanaf nu 'mental independence' hebben verkregen.³¹ Met deze

²⁷ Onbekend, 'Constitution of the preliminary Society of New Harmony' *The Wilmingtonian, and Delaware register*, 15 september 1825.

²⁸ Onbekend, 'Mr. Owen' *Phenix gazette*, 28 juni 1825.

²⁹ Onbekend, 'Mr. Owen's System', *New-York Advocate*, 2 december 1825.

³⁰ Onbekend, 'For the Watchman', *American watchman and Delaware advertiser*, 11 november 1825.

³¹ Robert Owen, 'Oration containing a declaration of Mental Independence', *New Harmony Gazette*, 12 juli 1826.

term bedoelt hij dat de geest tot op dat moment gebonden was aan de individualistische aard van de samenleving, maar dat de inwoners van New Harmony hiervan zijn losgebroken door coöperatief te leven. Om deze mentale onafhankelijkheid te bereiken moeten nog wel de huidige vormen van religie, individueel bezit en huwelijk afgeschaft worden. Deze drie dingen vormen een drie-eenheid waar al het kwaad van de mensheid vandaan komt. Hij stelt nieuwe regels vast voor New Harmony in waarin deze drie onderwerpen verboden worden.³²

De opinie van de kranten in de Verenigde Staten slaat hierdoor om. De *American watchman and Delaware advertiser* gebruikt de verklaring van mental independence als bewijs voor het punt dat het systeem van Owen niet kan werken. Ook is de krant van mening dat een gemeenschap zonder eigendom niet kan bestaan en dat het afschaffen van conventionele religie ervoor zal zorgen dat de gemeenschap niet langdurig kan bestaan.³³ Ook de *United States Gazette* en de *Richmond Enquirer* stellen dat een gemeenschap die tegen de waarden van het christendom in gaat snel zal falen. De twee kranten beweren dat de meeste mensen in de Verenigde Staten er ook zo over denken. Enkel het punt van religie is echter een probleem voor de schrijvers van de kranten. Zo schrijven ze hiernaast dat ze van mening zijn dat er meer intellect en gezond verstand aanwezig is in New Harmony, dan in enig andere plaats van vergelijkbare grootte. De schrijvers proberen hiernaast de inwoners van New Harmony te verwijderen van de visies op religie door te stellen dat de inwoners met verwondering en afgunst de toespraak aanhoorden en deze toen hebben afgekeurd.³⁴

Ook de *The Wilmingtonian, and Delaware advertiser* stelt hetzelfde als de *United States Gazette*. De krant schrijft: “on the 4th of July 1826, Mr. Owen came out with his declaration of mental independence, which drew from papers throughout the union showers of satire, invective and ridicule. This declaration excited feeling of astonishment and disgust among the members.”³⁵ De stukken van de *Wilmingtonian* en de *United States Gazette* zijn voornamelijk negatief over de poging van Robert Owen om de waarden van mentale onafhankelijkheid in de kolonie in te

³² Owen, 'Oration containing a declaration of Mental Independence'.

³³ Onbekend, 'Mr. Owen's System', *American watchman and Delaware advertiser*, 22 augustus 1826.

³⁴ M'Clure, 'New Harmony', *United States Gazette*, 16 November 1826.

Onbekend, 'Robert Owen's Community', *Richmond Enquirer*, 31 juli 1827.

³⁵ Onbekend, 'New Harmony', *The Wilmingtonian, and Delaware advertiser*, 18 november 1826.

voeren. Waar de *American Watchman* de verklaring toeschrijft aan de inwoners, proberen de andere kranten het juist te distantiëren van de inwoners zelf. Alle kranten zijn echter negatief over de verklaring van mental independence.

Opvallend is dat er vrijwel unaniem negatief wordt gesproken over de uitingen over religie in New Harmony. Over alle andere onderwerpen zijn meerdere standpunten te vinden, maar hierover schrijft geen enkele krant positief. De inwoners van de Verenigde Staten bestaan in deze tijd onder andere uit mensen die zeer strenggelovig waren en door hun religieuze ideeën zich niet welkom voelden in hun thuisland. Deze mensen waren naar de Verenigde Staten getrokken omdat zij daar hun versie van religie wel konden beoefenen. Gemiddeld genomen waren Amerikanen hierdoor strenggeloviger dan bijvoorbeeld de Britten. Het idee om religie en het huwelijk te verwerpen valt hierdoor uit de toon in Amerika.

Het meeste is geschreven over het opbreken van het project in New Harmony. Ten eerste is er de *Phenix Gazette*. Deze krant ontkent dat het project over is. Het ontkent niet dat veel mensen zijn vertrokken, maar stelt dat enkel de meest intelligente mensen zijn gebleven. Er is hierdoor juist een toename in bezigheid en geluk teweeggebracht.³⁶ Ook de *Wilmingtonian, and Delaware advertiser* stelt op 5 april 1827 dat er geen sprake is van een beëindiging van het New Harmony project.

De *Richmond Enquirer* schetst wel een negatief beeld van het opbreken van New Harmony. De krant stelt dat de hopen en dromen van de inwoners zijn gebroken door Robert Owen en dat respectabele families hun bezit zijn kwijtgeraakt. De krant is dan ook niet van mening dat het goed is dat het project heeft gefaald. Het betreurt juist het falen van het project, omdat het goede mensen heeft beroofd van hun dromen en geld.³⁷

Hiertegen staan de *New York Times*, de *Hampshire Gazette*, de *Delaware register, or, Farmers', manufacturers' & mechanics' advocate*, de *Delaware journal* en de *American watchman and Delaware advertiser*.³⁸ Deze kranten stellen allemaal dat het enkel logisch is dat een dergelijk

³⁶ Onbekend, 'To the Editors of the National Intelligencer', *Phenix Gazette*, 7 april 1827.

³⁷ Onbekend, 'Robert Owen's Community', *Richmond Enquirer*, 31 juli 1827.

³⁸ Onbekend, 'Owenism' *New York Times*, 26 april 1827;

Onbekend, 'Mr. Owens Community at New Harmony', *Hampshire Gazette*, 10 juli 1827;

project gefaald is. Sommige kranten stellen dat dit het lot is van ongelovigen, terwijl anderen stellen dat het tijd werd dat het project zich weer aan de Amerikaanse normen en waarden ging houden. Er is geen sympathie te vinden voor de inwoners van New Harmony, ze worden juist als een les voorgehouden.

Concluderend is er in de Verenigde Staten grotere verdeeldheid over de houding jegens New Harmony dan in de *New Harmony Gazette*. Dit is ook niet verbazingwekkend aangezien een samenleving niet te reduceren valt tot een enkele mening of visie. Er kan wel worden gesteld dat er door de kranten in de Verenigde Staten in het algemeen negatief wordt geschreven over New Harmony, maar dat het coöperatieve gedachtengoed juist positief wordt beschreven. Ook schenken de kranten aandacht aan de individuen die in het project wonen en stellen ze niet altijd het bestuur van New Harmony gelijk met de inwoners van New Harmony. Dit is anders dan de *New Harmony Gazette*, die juist weinig over de inwoners zelf schrijft. Opvallend is dat de scheiding tussen positief en negatief niet respectievelijk correspondeert met het politieke links-rechts of progressieve-conservatieve spectrum maar juist andersom. Zo is de linkse *American watchman and Delaware Advertiser* vanaf het begin negatief over New Harmony, terwijl de conservatieve *Phenix Gazette* het project juist toejuicht. Dit kan verklaard worden door het feit dat de progressieve republikeinse partij stond voor individualisme, terwijl de conservatieve federalistische partij tegen individualisme was.³⁹

Onbekend, 'Robert Owen', *The Delaware register, or, Farmers', manufacturers' & mechanics' advocate*, 30 mei 1829;

Onbekend, 'New Harmony', *Delaware journal*, 8 juni 1827;

Onbekend, 'Mr. Owen's community', *American watchman and Delaware advertiser*, 10 juni 1827.

³⁹ Claeys, *History of Nineteenth-Century Political Thought*, 201;

Kenneth Deutsch, Ethan Fishman, *The Dilemmas of American Conservatism*. (Lexington 2010) 2.

Hoofdstuk 3: De kanten van Groot-Brittannië

Om de kranten uit Groot-Brittannië te bestuderen is de database van The British Newspaper Archive gebruikt. Dit is een initiatief van de British Library om hun bestaande collectie van historische Britse kranten te digitaliseren. De database scant de kranten en is daarmee gebonden aan dezelfde limitaties als de Library of Congress. Een mogelijk probleem met het gebruik van de database is dat deze voornamelijk kranten uit grote steden bevat. Grote steden waren in Engeland de eerste plaats waar het socialisme van Owen aanhang kreeg, waardoor het beeld van New Harmony in steden positiever kan zijn dan op het platteland.⁴⁰

Van de verschillende kranten die schrijven over New Harmony heeft *The Scotsman* de meeste artikelen hierover. Deze krant volgt vanaf 1825 het project met regelmatige updates over de staat van de samenleving, wat op een relatief grote interesse in het project wijst. *The Scotsman* is in 1817 opgericht door William Ritchie en Charles Maclaren en bracht vanaf de datum van oprichting tot de dag van vandaag dagelijks edities uit. In 1825 bevond de krant zich aan de linkerkant van het politieke spectrum en de schrijvers vochten in eigen woorden tegen privilege en corruptie.⁴¹

The Scotsman is een van de vele Schotse kranten die in dit onderzoek gebruikt zijn. Meer dan de helft van alle onderzochte kranten opereert ofwel vanuit Schotland, ofwel vanuit de grensstreek tussen Engeland en Schotland. Voornamelijk de Schotten hadden blijkbaar een interesse in New Harmony. Deze lokalisatie van interesse komt hoogstwaarschijnlijk door het feit dat New Lanark een Schots dorp is. De bevolking van Schotland was bekender met Robert Owen en zijn ideeën dan de bevolking van Zuid-Engeland, simpelweg omdat men bekender is met de gebeurtenissen in hun directe omgeving.

⁴⁰ E. P. Thompson, *The Making of the English Working Class*, (London 1963) 649.

⁴¹ William Ritchie, 'The Daily Scotsman', *The Scotsman*, 25 januari 1817.

Ook de *Morning Post* en de *Inverness Courier* schrijven relatief veel over New Harmony. De *Morning Post* was een krant die van 1772 tot en met 1937 twee keer per week een editie uitbracht. Vanaf 1795 was de hoofdredacteur van de krant Daniel Stuart. Stuart heeft de krant van een algemeen conservatieve krant veranderd naar een publicatieplatform voor de conservatieve partij van Engeland, de Tory's.⁴² In 1825 was de hoofdredacteur Nicholas Byrne. Byrne voer geen andere koers wat betreft de *Morning Post* en de krant kan in 1825 worden bestempeld als zeer conservatief. De *Inverness Courier* was daarentegen een zeer progressieve Schotse krant. De eerste editie van de krant kwam in 4 december 1817 uit, waarna de krant tot de dag van vandaag tweemaal per week uit is gekomen.⁴³ Hoofdredacteurs waren John Johnstone en zijn vrouw Christian Isobel Johnstone. De krant werd onder andere gebruikt om progressieve ideeën te publiceren, zoals vroege vormen van feminisme en arbeidersrechten.⁴⁴

De kranten in Groot-Brittannië gebruiken voornamelijk verslagen van kranten uit de Verenigde Staten. Erg verbazingwekkend is dit niet gezien het in 1825 prijzig was om een verslaggever naar Indiana sturen, waardoor een krant niet lucratief zou zijn als deze voor elk verhaal ter plaatse zou zijn. Dit heeft wel het effect dat de kranten niet altijd de volledige informatie over de situatie in New Harmony hebben. In de eerdere hoofdstukken is naar voren gekomen dat verschillende kranten zeer verschillende verslagen gaven over hetzelfde onderwerp. Hierdoor verandert de keuze welk verslag gebruikt wordt het verhaal over New Harmony. De onpartijdigheid van informatie betekent echter niet dat de partijdigheid van de kranten uit Groot-Brittannië niet bestudeerd kan worden. Door te kijken welke keuzes kranten maken in welk artikel uit de Verenigde Staten ze overnemen kan hun visie op New Harmony gedestilleerd worden.

De kranten in Groot-Brittannië hebben, in tegenstelling tot de kranten uit de Verenigde Staten, niet enkele specifieke gebeurtenissen waar veel over geschreven wordt. Met uitzondering van het opbreken van het dorp, wordt er meer in algemene termen over New Harmony geschreven. Ook zijn de artikelen over New Harmony regelmatig verdeeld over het hele jaar en over

⁴² Ward 'IV. The Growth of Journalism: The Stuarts and The Morning Post'. *The Cambridge History of English and American Literature in 18 Volumes* (Cambridge 2000), 1907–21.

⁴³ John Johnstone, 'The Inverness Courier', *The Inverness Courier and General Advertiser for the Counties of Inverness, Ross, Moray, Nairn, Cromarty, Sutherland and Caithness*, 4 december 1817.

⁴⁴ Ian Duncan, *Scott's Shadow: The Novel in Romantic Edinburgh*, (Princeton 2007), 22.

verschillende kranten. Om de artikelen enigszins te ordenen zullen deze per jaar van publicatie worden behandeld. Deze opdeling geeft een goede middenweg tussen een gebrek aan ordening en een individuele behandeling van elk artikel.

In 1825 staat het project in New Harmony nog in de kinderschoenen. De artikelen in dit jaar geven een algemene beschrijving van het opstarten van het project. De problemen die bij het opstarten zijn ervaren, zoals bijvoorbeeld het tekort aan huisvesting door de toestroom aan inwoners, zijn voornamelijk de basis van deze artikelen. De kijk op deze problemen verschilt echter. De *Morning Advertiser*, *Morning Post* en *The Scotsman* gaan op dezelfde manier om met het probleem van verschillende verslagen van de situatie in New Harmony. Beide kranten beginnen hun artikel met het statement dat er discrepantie bestaat tussen de verslagen, waarna ze twee verschillende artikelen overnemen waarvan er een positief en een negatief.⁴⁵ De drie kranten gebruiken dezelfde artikelen, een van de *Boston Paper* en een van de *New Harmony Gazette*.

Echter, deze artikelen zijn opvallend genoeg niet identiek overgenomen. *The Scotsman* heeft in de artikelen sommige negatieve zinnen verwijderd die wel in de andere kranten staan. Het negatieve artikel is in alle kranten nog steeds negatief, maar beschrijvingen van het verwerpen van religie staan bijvoorbeeld wel in de *Morning Advertiser* en de *Morning Post* maar niet in *The Scotsman*. Ook zijn zinnen waarin de ideeën van Robert Owen worden aangevallen verwijderd. Hiernaast stellen de schrijvers van *Morning Advertiser* en de *Morning Post* dat ze persoonlijk geen vertrouwen hebben in het succes van het project. De *Morning Post* voegt hieraan toe dat dat het het positieve verslag met een korreltje zout neemt, maar dat het negatieve verslag waarschijnlijk maar al te waar is.

Zo is er een groot verschil tussen de drie artikelen, terwijl deze op een eerste oogopslag hetzelfde lijken. Alle drie de kranten proberen hun punt te maken door op eerste oogopslag neutraal te lijken, maar achter de schermen de stukken aan te passen zodat deze beter bij hun eigen agenda passen. De progressieve *Scotsman* maakt het stuk positiever, terwijl de *Morning Advertiser*, een

⁴⁵ Onbekend, 'New Harmony Society', *Morning Advertiser*, 26 november 1825; William Ritchie, 'New Harmony Society', *The Scotsman*, 30 november 1825; Onbekend, 'The New Harmony Society', *Morning Post*, 28 november 1825.

krant die in het teken staat van vrij handelsbeleid, en de *Morning Post*, een spreekbuis voor de conservatieve partij, het stuk aanpast om het negatiever te laten lijken.

De *Tyne Mercury; Northumberland and Durham and Cumberland Gazette*, een anti-religieuze, progressieve krant die opkomt voor de rechten van arbeiders, geeft slechts één kant van het verhaal.⁴⁶ Het overgenomen artikel geeft zeer positief beeld van de situatie weer. Het stelt dat de scholen het beste zijn in de Verenigde Staten, de landbouw goed op gang is gekomen en de huizen in goede staat zijn.⁴⁷ In Groot-Brittannië is er een duidelijke correlatie te zien tussen politieke kleur en houding jegens New Harmony. Deze correlatie is sterker dan in de Verenigde Staten en er zijn weinig uitzonderingen op de regel te vinden. Hiernaast is de verhouding tussen politieke kleur en mening omgedraaid tussen de twee landen. De links-progressieve Britten zijn aanhangers van het project terwijl de links-progressieve Amerikanen tegenstanders zijn. Dit laat zich verklaren door het feit dat in Engeland de progressief-conservatieve scheiding in het teken van arbeidersrechten, de monarchie en religie stond.⁴⁸

In 1826 zien we niet terug wat in 1825 gebeurde, namelijk dat beide kanten belicht worden in hetzelfde artikel. De kranten hebben in 1826 een standpunt gekozen tegenover het project en geven bij overgenomen artikelen uit de Verenigde Staten een eigen interpretatie van de situatie. Ten eerste zijn er positieve beschrijvingen van het project. Hieronder vallen de artikelen van de *Southern Reporter and Cork Commercial Courier*, de *Inverness Courier* en *The Scotsman*, alle drie progressieve kranten. Ten tweede zijn er negatieve artikelen te vinden in de *De Kentish Weekly Post* en *The Atlas*, twee conservatieve kranten.

De *Southern Reporter* schrijft op 22 juli dat er geruchten rondgaan dat het project is opgebroken en gefaald, maar dat het tegendeel waar is en dat het dorp het beste onderwijs in Amerika heeft.⁴⁹ De *Inverness Courier* schrijft op 1 februari een artikel over de redenen waarom Robert Owen naar de Verenigde Staten is vertrokken. De krant stelt dat na het verfijnen van zijn ideeën

⁴⁶ Onbekend, 'To the Public', *Tyne Mercury; Northumberland and Durham and Cumberland Gazette*, 1 juni 1802.

⁴⁷ Onbekend, 'New Harmony' *Tyne Mercury; Northumberland and Durham and Cumberland Gazette*, 23 augustus 1825.

⁴⁸ Keith Feiling, *The second Tory party, 1714–1832* (New York 1959) 163.

⁴⁹ Onbekend, 'New Harmony', *Southern Reporter and Cork Commercial Courier*, 22 juli 1826; Onbekend, 'New Harmony', *Southern Reporter and Cork Commercial Courier*, 17 augustus 1826.

in Groot-Brittannië opdat hij al het kwaad uit de wereld kon verbannen, hij moest concluderen dat Groot-Brittannië nog niet klaar was voor een dergelijke verandering. In de Verenigde Staten werden zijn principes echter “justly appreciated”.⁵⁰ Ook schrijft de krant op 27 december dat ondanks de problemen in New Harmony het systeem van Owen stabiel is en de inwoners gelukkig maakt.⁵¹ *The Scotsman* schrijft op 30 december een vergelijkbaar artikel waarin het ondanks de problemen in het dorp geen twijfel heeft over het uiteindelijke succes van het project.⁵²

De *Kentish Weekly Post* en *The Atlas*, twee conservatieve kranten, schrijven daarentegen een negatief stuk over zowel New Harmony als de ideeën van Robert Owen.⁵³ Zo schrijft de *Kentish Weekly Post* dat de belachelijke poging om gelijkheid te introduceren in New Harmony is gefaald. Het stelt dat de waarden in New Harmony bespot zouden moeten worden en dat het project het niet lang meer zal uithouden. *The Atlas* schrijft een vergelijkbaar stuk waarin het het hele project in New Harmony als bizar en belachelijk bestempelen en voorspellen dat het niet lang zal duren voordat de samenleving daar in zal storten.⁵⁴

De artikelen over New Harmony in Groot-Brittannië staan in 1827 in het teken van het opbreken van het project. Over dit onderwerp zijn meerdere kampen te ontdekken. Het eerste kamp zijn de kranten die stellen dat het niet verbazingwekkend is dat het project is gefaald. Zo schrijft de *Morning Post* dat het falen van het project onvermijdelijk was en zeer voorspelbaar was. Het stelt dat de principes van New Harmony tot niets anders kunnen leiden dan chaos.⁵⁵ De *Cork Constitution* schrijft dat het afkeuren van religie ervoor heeft gezorgd dat het project is gefaald. De krant beschrijft de inwoners van New Harmony als misleide volgers van Robert Owen, en hoopt dat ze snel weer terug keren naar het licht van God.⁵⁶ De *Saint James's Chronicle*, een pro-religieuze maar anti-monarchale krant, schrijft dat het project gefaald is omdat mensen lui

⁵⁰ John Johnstone, 'Mr. Owen' *Inverness Courier*, 1 februari 1826.

⁵¹ John Johnstone, 'View of New Harmony', *Inverness Courier*, 27 december 1826.

⁵² Charles Maclaren, 'New Harmony', *The Scotsman*, 30 december 1826.

⁵³ Onbekend, 'To the Public', *Kentish Weekly Post or Canterbury Journal*, 3 januari 1794; Brake, *Dictionary of Nineteenth-century Journalism in Great Britain and Ireland* (Gent 2009) 29.

⁵⁴ Onbekend, 'Co-Operative System', *The Atlas*, 22 oktober 1826.

⁵⁵ Nicholas Byrne, 'Mr. Owen's Establishment', *Morning Post*, 2 mei 1827.

⁵⁶ Onbekend, 'Mr. Owen', *Cork Constitution*, 29 oktober 1827.

worden als ze in een samenleving leven zoals die van New Harmony.⁵⁷ Daardoor kan een dergelijke samenleving nooit zichzelf ondersteunen, waardoor het zal falen.⁵⁸

Opvallend is dat enkel de kranten die negatief zijn over New Harmony de religieuze doctrine bespreken. Dit wordt verklaard door het feit dat de negatieve kranten vrijwel allemaal conservatief zijn. Zoals eerder besproken zijn de conservatieven en Tory's in Engeland pro-religie.⁵⁹ De progressieven waren in deze periode echter vaker voor deïsme en in de meest extreme gevallen anti-religie.⁶⁰ Doordat de scheiding in positief-negatief ook op de scheiding progressief-conservatief ligt, is het niet verbazingwekkend dat enkel de negatieve kranten over religie spreken. Voor de positieve schrijvers was dit een non-issue, terwijl dit voor de negatieve kranten juist belangrijk was.

Het tweede kamp zijn de kranten die de redenen van het opbreken die in de *New Harmony Gazette* staan herhalen. Onder deze kranten vallen de *Lancaster Gazette*, *The Sun*, *The Scotsman* en de *Inverness Courier*.⁶¹ Deze artikelen herhalen of het artikel van de *New Harmony Gazette* of parafaseren het. Deze kranten geven zelf geen mening over het opbreken van New Harmony, maar het feit dat ze de redenen van de *New Harmony Gazette* halen doet vermoeden dat ze achter de ideeën staan van deze krant. Deze artikelen zijn dus in principe neutraal, maar zijn door de keuze van informatiebron waarschijnlijk positief over New Harmony.

Als laatste zijn er de kranten die het opbreken van de samenleving niet zien als het falen van het experiment. Zo schrijft *The Examiner*, een radicaal progressieve krant, dat de samenleving is opgebroken, maar dat het project niet is gefaald.⁶² Daarnaast stellen de schrijvers dat dat ze het volste vertrouwen hebben in het uiteindelijke succes van het systeem van Robert Owen.⁶³ *The Scotsman* stelt ook dat alhoewel de samenleving is opgebroken, er dagelijks veelbelovende

⁵⁷ Richmond Bond, *The Minute Books of the "St. James's Chronicle*, (Philadelphia 1975) 35.

⁵⁸ Onbekend, 'Mr. Owen's Community', *Saint James's Chronicle*, 22 mei 1827.

⁵⁹ E. P. Thompson, *The Making of the English Working Class*, (London 1963) 711.

⁶⁰ Thompson, *The Making of the English Working Class*, 53.

⁶¹ Onbekend, 'Mr. Owen', *Lancaster Gazette*, 2 juni 1827;

Onbekend, 'New Harmony', *The Sun*, 17 juli 1827;

Onbekend, 'Mr. Owen's New Harmony', *The Scotsman*, 16 juni 1827;

Onbekend, 'The Co-Operative System' *Inverness courier*, 6 juni 1827.

⁶² Leigh Hunt, 'The Political Examiner' *The Examiner*, 3 januari 1808.

⁶³ Onbekend, 'New Harmony', *The Examiner*, 7 januari 1827.

nieuwe aanmeldingen zijn. Het schrijft dat de stelling dat New Harmony is gefaald zonder feitelijke basis is en dat het project gewoon door blijft gaan.⁶⁴ Deze beschrijvingen laten het blinde vertrouwen van deze kranten in New Harmony zien, gezien de inwoners van New Harmony en Owen zelf al hadden besloten dat het project zou stoppen en dergelijke claims dus geen enkele basis hebben.

Concluderend is er een algemeen positieve toon over New Harmony in Groot-Brittannië. Er zijn ook negatieve klanken te horen, maar deze zijn in de minderheid. In Schotland is de toon zelfs bijna enkel positief. Er is in Groot-Brittannië hiernaast een zeer sterke correlatie tussen de houding jegens New Harmony en de politieke kleur te vinden. Vrijwel zonder enige uitzondering zijn de conservatieven negatief en de progressieven positief. De algemene positieve sfeer die hangt in Groot-Brittannië kan hierdoor worden verklaard. De Whigs hadden rond deze periode een meerderheid in het parlement.⁶⁵ Een verkiezing rond deze periode geeft geen goed beeld van de mening van het volk, omdat enkel de elite kon stemmen. Toch toont het dat de elite overwegend progressief was.⁶⁶ Uit deze overwegend progressieve elite kan worden geconcludeerd dat het volk merendeels progressief was, omdat de steun voor arbeidersrechten voornamelijk werd gedragen door mensen die juist niet deel van de elite waren.⁶⁷

⁶⁴ Onbekend, 'New Harmony', *The Scotsman*, 4 april 1827.

⁶⁵ Colin Rallings, Michael Thrasher, *British electoral facts, 1832–2006*, (London 2007) 36; Archibald S. Foord, *His Majesty's Opposition 1714–1830* (Oxford 1964) 367.

⁶⁶ John Philips, Charles Wetherell, 'The Great Reform Act of 1832 and the Political Modernization of England', *The American Historical Review* 100 (1995) 2, 413.

⁶⁷ E. P. Thompson, *The Making of the English Working Class*, (London 1963) 649.

Conclusie

Na de uitwerking van de primaire bronnen is er genoeg informatie tot ons beschikbaar om de centrale vragen van dit onderzoek te beantwoorden. Ten eerste de vraag wat tijdgenoten dachten over New Harmony. In het algemeen kan worden gesteld dat er een redelijk positieve houding jegens New Harmony is te vinden in de kranten die door tijdgenoten zijn geschreven. Hiervan is de *New Harmony Gazette* het meest positief, waarna de kranten uit Groot-Brittannië op een tweede plaats staan en als laatste zijn de kranten uit de Verenigde Staten het meest negatief.

De tweede vraag luidt of er een verschil is in houding naar New Harmony tussen de aanvang van New Harmony en na het falen. Over het algemeen is deze verandering er zeker. De *New Harmony Gazette* veranderd in de *Free Enquirer* en distantieert zich van het project. Het kan ook bijna niet anders dan dat een krant die is gemaakt om te schrijven over het succes van New Harmony anders denkt over het project na het falen. De Amerikanen zijn aanvankelijk positief over New Harmony en eindigen met een algemene negatieve toon. De Britten veranderen echter weinig van mening. Van begin tot einde zijn de positieve kranten positief en vice versa. Wel schrijft vrijwel geen enkele krant meer over het project na het falen, wat niet verbazingwekkend is gezien er geen nieuwe ontwikkelingen meer waren.

Wanneer de kranten uit de Verenigde Staten en Groot-Brittannië worden vergeleken zijn er enkele opvallende dingen te vinden. Ten eerste schreven de Amerikanen meer over de religieuze idealen van New Harmony, terwijl de Britten meer schreven over het coöperatieve aspect van het project. Dit verschil kan verklaard worden door het feit dat de religieuze situatie in beide landen zeer verschillend is. De Amerikanen waren gemiddeld gezien strenggeloviger was dan de Britten. Dit in combinatie met het feit dat progressieve denkers in Groot-Brittannië vaak deïsten waren, terwijl deze trend niet bestond in de Verenigde Staten, maakt dat de Amerikanen de religieuze doctrine van New Harmony veel belangrijker en aanstootgevender vonden dan de Britten.⁶⁸ Dit resultaat is ook te vinden in Groot-Brittannië zelf, waar de conservatieven vaak

⁶⁸ Thompson, *The Making of the English Working Class*, 648.

strenggeloviger waren dan de progressieven en daardoor vaker schreven over de religie in New Harmony.

Dit betekent dat het uitmaakt naar welk aspect wordt gekeken in de vraag welk land positiever schreef. In het algemeen schreven de Britten positiever dan de Amerikanen over New Harmony. Dit verschil verdwijnt echter grotendeels wanneer er wordt gekeken naar enkel het coöperatieve aspect. Beide landen zijn overwegend positief jegens de coöperatieve waarden van het dorp. Het verschil is dat de Amerikanen het theoretische potentieel van New Harmony vaak bespreken, zoals de concepten van broederschap en liefdadigheid, terwijl de Britten vaker spreken over de daadwerkelijke situatie in New Harmony en dat het leven in het dorp zeer goed is. Beide landen gebruiken wel dezelfde negatieve argumenten over het coöperatieve aspect, bijvoorbeeld dat het bizar en tegen de menselijke natuur wordt zou zijn.

Over het algemeen is de houding van een krant afhankelijk van of deze progressief of conservatief is. Echter is dit verband precies tegenovergesteld voor de twee landen. Waar de progressieven in Amerika vaker negatief zijn over New Harmony, zijn de progressieven in Engeland juist positief. Dit komt omdat in Groot-Brittannië de progressieven veelal opkwamen voor de rechten van arbeiders, terwijl de progressieven in de Verenigde Staten juist opkwamen voor individuele rechten en zelfbeschikking.⁶⁹

Dit brengt ons bij het laatste punt: hoe correleren de bevindingen uit dit onderzoek met de historiografie en hoe vullen deze de historiografie aan. Een punt wat in de historiografie niet naar voren is gekomen, maar wel uit dit onderzoek is gebleken, is dat de verhouding tussen de mening over de coöperatieve samenleving en de mate waarin een krant progressief of conservatief is geheel verschillend is in de Verenigde Staten en Groot-Brittannië. Dit verschil is niet terug te vinden in de historiografie, waarin de pro-Owenistische kranten altijd als progressief worden bestempeld. Daarnaast gaat de literatuur er ook vaak van uit dat kranten die pro-Owenistisch waren ook Owenistische propaganda waren. De meeste kranten die positief waren, waren echter zeker niet te bestempelen als propaganda. De harde lijn die tussen aanhangers en tegenstanders van Owen wordt getrokken is in de werkelijkheid minder hard dan in de literatuur. Veel kranten

⁶⁹ E. P. Thompson, *The Making of the English Working Class*, (London 1963) 711.

waren noch propaganda, noch fel tegen Owen. Daarnaast wijst het feit dat de Britse kranten veelal hun initiële mening vasthielden en de Amerikaanse kranten vaker omsloegen erop dat de eerste groep al een mening had gevormd over Owen, terwijl de tweede groep deze nog aan het vormen was. De gebeurtenissen in New Harmony waren voor de Amerikanen nog van belang om een mening te vormen over het socialisme van Owen, terwijl de Britten al bekend waren met New Lanark en dus al een mening hadden gevormd.

Met het oog op de toekomst zijn de volgende vervolgonderzoeken aan te raden. Ten eerste is verder onderzoek over het verschil tussen Britse en Amerikaanse conservatieven nodig. Hierbij kan bijvoorbeeld gekeken worden naar een andersoortig socialistisch experiment of een andere periode om te toetsen of in die gevallen dezelfde verhouding te vinden is. Ten tweede is er in dit onderzoek enkel gekeken naar Engeland en de Verenigde Staten, terwijl het interessant is om te onderzoeken wat de mening van bijvoorbeeld de Franse en Duitse kranten was. Deze landen hebben zeker bijgedragen aan het socialistisch gedachtegoed, maar zijn in dit onderzoek niet meegenomen. Al laatste is dit onderzoek gebonden aan de digitalisatie van kranten. Met de dag worden meer kranten gedigitaliseerd, waardoor er in de toekomst een grotere verscheidenheid aan bronnen beschikbaar zal zijn.

Literatuurlijst

Primair

- *American watchman and Delaware advertiser*, geraadpleegd van 1822 tot 1827, gedigitaliseerd in de databank van the Library of Congress.
- *Free Enquirer*, geraadpleegd van 1828 tot 1830, gedigitaliseerd in de databank van Indiana University Bloomington.
- *New Harmony Gazette*, geraadpleegd van 1825 tot 1828, gedigitaliseerd in de databank van Indiana University Bloomington.
- Onbekend, 'New Harmony', *The Sun*, 17 juli 1827.
- Onbekend, 'Mr. Owen's System', *New-York Advocate*, 2 december 1825.
- Onbekend, 'New Harmony Society', *Morning Advertiser*, 26 november 1825.
- Onbekend, 'The New Harmony Society', *Morning Post*, 28 november 1825.
- Onbekend, 'Co-Operative System', *The Atlas*, 22 October 1826.
- Onbekend, 'Distinguished Men, residents of New Harmony who added to Indiana's fame', *The Indianapolis journal*, 8 maart 1896.
- Onbekend, 'Mr. Owen', *Lancaster Gazette*, 2 juni 1827.
- Onbekend, 'Mr. Owens Community at New Harmony', *Hampshire Gazette*, 10 juli 1827.
- Onbekend, 'Mr. Owen', *Cork Constitution*, 29 oktober 1827.
- Onbekend, 'Mr. Owen's Community', *Saint James's Chronicle*, 22 mei 1827.
- Onbekend, 'New Harmony', *Delaware journal*, 8 juni 1827.
- Onbekend, 'Owenism' *New York Times*, 26 april 1827.
- Onbekend, 'To the Public', *Kentish Weekly Post or Canterbury Journal*, 3 januari 1794.
- Owen, Robert, *Manifesto of Robert Owen, the discoverer, founder and promulgator, of the rational system of society, and of the rational religion.* (London 1840).
- *Phenix Gazette*, geraadpleegd van 1825 tot 1827, gedigitaliseerd in de databank van the Library of Congress.
- *Richmond Enquirer*, geraadpleegd van 1825 tot 1827, gedigitaliseerd in de databank van the Library of Congress.
- *Southern Reporter and Cork Commercial Courier*, geraadpleegd van 1825 tot 1826, gedigitaliseerd in de databank van The British Newspaper Archive.
- *The Delaware register, or, Farmers', manufacturers' & mechanics' advocate*, geraadpleegd van 1828 tot 1829, gedigitaliseerd in de databank van the Library of Congress.
- *The Examiner*, geraadpleegd van 1808 tot 1827, gedigitaliseerd in de databank van the Library of Congress.
- *The Inverness Courier*, geraadpleegd van 1817 tot 1828, gedigitaliseerd in de databank van The British Newspaper Archive.
- *The Scotsman*, geraadpleegd van 1817 tot 1828, gedigitaliseerd in de databank van The British Newspaper Archive.

- *The Wilmingtonian, and Delaware register*, geraadpleegd van 1825 tot 1826, gedigitaliseerd in de databank van the Library of Congress.
- *Tyne Mercury; Northumberland and Durham and Cumberland Gazette*, geraadpleegd van 1802 tot 182, gedigitaliseerd in de databank van The British Newspaper Archive.

Secundair

- Brake, *Dictionary of Nineteenth-century Journalism in Great Britain and Ireland* (Gent 2009).
- Byrne, Nicholas, 'Mr. Owen's Establishment', *Morning Post*, 2 mei 1827.
- Bond, Richmond, *The Minute Books of the "St. James's Chronicle"*, (Philadelphia 1975).
- Claeys, Gregory, *The Cambridge History of Nineteenth-Century Political Thought* (Cambridge 2011).
- Claeys, Gregory, *Political Thought en Owenite Socialism: 1819-1825* (New York 2005).
- Deutsch, Kenneth, Fishman, Ethan, *The Dilemmas of American Conservatism*. (Lexington 2010).
- Duncan, Ian, *Scott's Shadow: The Novel in Romantic Edinburgh* (Princeton 2007)
- Fogarty, Robert, *American Utopianism*, (Wheeling 1972).
- Foord, Archibald S., *His Majesty's Opposition 1714–1830* (Oxford 1964).
- Hall, Kermit, McGuire, Kevin, *Institutions of American Democracy: The Judicial Branch* (Philadelphia 2005).
- Harrison. *Quest for the new moral world; Robert Owen and the Owenities in Britain and America* (New York 1969).
- Haworth, A., 'Planning and Philosophy: The Case of Owenism and the Owenite Communities', *Urban Studies* 13 (1976) 2, 147-153.
- Houston, Rab, *Scotland: A Very Short Introduction* (Oxford 2008).
- McCormick, Richard L., *The Party Period and Public Policy: American Politics from the Age of Jackson to the Progressive Era* (Oxford 1988).
- Philips, John, Wetherell, Charles, 'The Great Reform Act of 1832 and the Political Modernization of England', *The American Historical Review* 100 (1995) 2.
- Rallings, Colin, Thrasher, Michael, *British electoral facts, 1832–2006*, (London 2007).
- Thompson, E. P., *The Making of the English Working Class* (London 1963).
- Ward 'IV. The Growth of Journalism: The Stuarts and The Morning Post'. *The Cambridge History of English and American Literature in 18 Volumes* (Cambridge 2000).
- Wilson, William E., *The angel and the serpent: the story of new harmony*, (Bloomington 1964).